

Domen kommer inte att refereras i publikationen Arbetsdomstolens domar.

Postadress
Box 2018
103 11 Stockholm
Besöksadress
Stora Nygatan 2 A och B

Telefon
08-617 66 00

kansliet@arbetsdomstolen.se
www.arbetsdomstolen.se

Expeditionstid
måndag–fredag
09.00–12.00
13.00–15.00

ARBETSDOMSTOLEN

DOM
2026-07-08
Stockholm

AD 2026 nr 51
Mål nr B 112/25

KLAGANDE

JA

Ombud: Jur. dr Nils Abrahamsson, adress som ovan

MOTPART

Staten genom Arbetsgivarverket, Mäster Samuelsgatan 60,
111 21 Stockholm

Ombud: arbetsrättsjuristerna Carl-Axel Holmberg och Mats Liliequist,
adress som ovan

SAKEN

ogiltigförklaring av avskedande

ÖVERKLAGAD DOM

Stockholms tingsrätts dom den 23 september 2025 i mål nr T 13037-24

Tingsrättens dom, se bilaga.

BAKGRUND

JA dömdes av Södertörns tingsrätt den 21 februari 2023 för olaga förföljelse gentemot LE under perioden 1 oktober 2020 –16 januari 2022 och för olaga hot den 9 januari 2022 och ofredande under perioden 1 oktober 2020 – 10 januari 2022 gentemot KE. Domen fastställdes av Svea hovrätt den 28 november 2023 och fick laga kraft den 15 april 2024 då Högsta domstolen beslutade att inte meddela prövningstillstånd.

Med anledning av brottmålsdomarna avskedades JA i maj 2024 från sin fullmaktsanställning som hyresråd vid Hyres- och arrendenämnden i Stockholm.

I den överklagade domen fann tingsrätten att JA gjort sig skyldig till de brott som han dömts för, att han därigenom grovt åsidosatt sina åligganden gentemot Hyres- och arrendenämnden i Stockholm och att det därmed fanns laga skäl för avskedandet. Tingsrätten avslog därför JA:s talan om ogiltigförklaring av avskedandet och skadestånd och ålade honom att ersätta statens rättegångskostnader.

YRKANDEN M.M.

JA har yrkat att Arbetsdomstolen ska bifalla hans yrkanden i tingsrätten, befria honom från skyldigheten att ersätta statens rättegångskostnader i tingsrätten och förplikta staten att i stället ersätta hans rättegångskostnader där. Han har yrkat att parterna i vart fall ska stå sina egna rättegångskostnader i tingsrätten.

Staten har motsatt sig att tingsrättens dom ändras.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader i Arbetsdomstolen. JA har yrkat att parterna, om han förlorar målet, ska stå sina egna rättegångskostnader.

Staten har motsatt sig att rättegångskostnaderna i Arbetsdomstolen kvittas.

Målet har avgjorts efter huvudförhandling. Parterna har åberopat samma omständigheter och bevisning som i tingsrätten. Ljud- och bildinspelningar av förhören i tingsrätten har spelats upp. Dessutom har tilläggsförhör hållits med JA.

JA har sakframställningsvis och i tilläggsförhör uppgett i huvudsak följande.

Han har inte skickat mejl till LE och KE under hela den period som åtalet avser. Under en delperiod om cirka sju månader skickade han inga mejl alls.

Det är inte heller riktigt att han skrev 300 mejl till LE och 100 mejl till KE. Förundersökningsprotokollet innehåller färre mejl än så. LE:s uppgifter om tusentals mejl är inte tillräcklig utredning för att det ska vara bevisat att han skickat det antal mejl som påstås i åtalet. Förundersökningen var dessutom förenad med flera brister och av förundersökningsprotokollet framgår att en stor mängd sidor, cirka 1 200, av mejlutskrifterna saknas. Det innebär att det saknas mejl och delar av mejl, vilket medför att mejlen i förundersökningsprotokollet har ett delvis missvisande innehåll. Domstolarna och staten har bortsett från den kontext inom vilken mejlen skickades. LE och han tvistade med varandra angående obetalda hyror och många mejl rörde denna civilprocess. Många mejl handlade även om ersättning för ett par glasögon som LE haft sönder och medgett att betala. Tingsrätten har vidare dragit fel slutsatser av många mejl som innehåller filosofiska utlägg, länkar, texter från olika artiklar och bilder. Det finns visserligen en del otrevliga mejl, men de säger inget om hans kvinnoyn. Bilden på kniven var inte avsedd att uppfattas som hotfull. Kniven i fråga är ett samlarobjekt och bilden skickades tillsammans med förklarande meddelanden och länkar.

Han hade inte uppsåt i förhållande till att mejlen var oönskade. Varken LE eller KE bad honom att sluta mejla. Detta trots att han, vid flera tillfällen, frågade om det var okej att han mejlade samt bad dem säga till annars. Att han inte fick svar på sina mejl kan inte likställas med ett besked om att de inte ville ha kontakt. Han skulle ha respekterat ett sådant besked. Han var inte likgiltig inför LE:s inställning. Polisens tjänsteanteckning 2017 angående kontaktförbudet som inte beviljades är missvisande. Polisens utredare sa inte åt honom att aldrig mer kontakta LE. Däremot var det självklart för honom att inte kontakta henne så länge den då aktuella utredningen pågick. Det finns ingen utredning som ger stöd för slutsatsen att det var uppenbart för honom att LE och KE inte ville ha kontakt med honom.

Tingsrätten har inte tagit tillräcklig hänsyn till missförhållandena hos hyresnämnden. Han var utsatt för trakasserier och i konflikt med myndighetschefen. Under den sista delen av den åtalade tidsperioden var

han därför sjukskriven. Detta har betydelse för frågan om mejlen gör att han är uppenbart olämplig som hyresråd. Han har inte misskött sitt arbete.

DOMSKÄL

Har JA begått de brott som han är dömd för?

Arbetsdomstolen ansluter sig till tingsrättens redogörelse för de rättsliga utgångspunkterna i målet.

Avseende antalet mejl vill Arbetsdomstolen framhålla att JA är dömd för att ha skickat *cirka* 300 mejl till LE och *cirka* 100 mejl till KE under den aktuella tidsperioden. Att förundersökningsprotokollet inte innehåller exakt detta antal mejl innebär inte att det finns anledning att ifrågasätta tingsrättens och hovrättens bedömning, att det genom den skriftliga bevisningen och LE:s och KE:s uppgifter är bevisat att JA skickade mejl i den åtalade omfattningen. JA har dessutom själv uppgett att han skickade fler mejl än de som finns med i förundersökningsprotokollet, och han har även åberopat vissa av dem. Den omständigheten att JA inte kontinuerligt skickade mejl till LE och KE under den åtalade tidsperioden medför inte heller att brottsperioden är felaktigt angiven eller att det finns skäl att ifrågasätta brottmålsdomarnas materiella riktighet.

Arbetsdomstolen delar tingsrättens bedömning av mejlens innehåll. Att vissa av de mejl som omfattades av åtalet är ofullständiga eller delvis tagna ur sitt sammanhang, saknar mot bakgrund av antalet mejl egentlig betydelse för frågorna om mejlen kränkt LE:s och KE:s frid på ett kännbart sätt och om varje gärning var ett led i en upprepad kränkning av LE:s integritet. I likhet med tingsrätten instämmer alltså Arbetsdomstolen i bedömningarna att mejlen var mästrande, utgjorde påtryckningar och var formulerade med hot eller underliggande hot. Mot bakgrund av mejlens övergripande karaktär och innehåll anser inte heller Arbetsdomstolen att det finns anledning att ifrågasätta att mejlet med knivbilderna bedömdes som olaga hot i

brottmålsprocessen. Det som JA har uppgett i Arbetsdomstolen ändrar inte denna bedömning.

Även i övrigt delar Arbetsdomstolen tingsrättens bedömning av den bevisning som JA har åberopat i detta mål. Det har enligt Arbetsdomstolens mening inte heller kommit fram något som gör att det finns skäl att ifrågasätta den uppsåtsbedömning som gjordes i brottmålsdomarna. Eftersom LE och KE varken svarade på mejlen eller på något annat sätt uppmuntrade dem måste det, mot bakgrund av den stora mängden mejl samt tonen och innehållet i dem, ha stått klart för JA att mejlen var oönskade och att det fanns en risk för att mejlen kränkte mottagarnas frid på ett kännbart sätt samt utgjorde en upprepad kränkning av LE:s integritet.

Sammanfattningsvis ger utredningen i Arbetsdomstolen inte anledning att göra någon annan bedömning än tingsrätten gjort i fråga om brottmålsdomarnas riktighet. Även Arbetsdomstolen anser därmed att det är ställt utom rimligt tvivel att JA gjort sig skyldig till de brott som han dömts för och som legat till grund för avskedandet.

Fanns det laga skäl för avskedandet?

Även i denna del ansluter sig Arbetsdomstolen till tingsrättens redogörelse för de rättsliga utgångspunkterna.

Arbetsdomstolen delar även tingsrättens bedömning av brottslighetens allvar och att brottsligheten skadar det allmänna förtroendet för JA som domare och för Hyres- och arrendenämnden som anställningsmyndighet. Det som har kommit fram i Arbetsdomstolen om situationen på arbetsplatsen och JA:s mående vid tidpunkten innebär inte att det finns anledning att frånga bedömningen att JA grovt åsidosatt sina åligganden mot Hyres- och arrendenämnden. Arbetsdomstolen anser därför att det fanns laga skäl för avskedandet. Tingsrättens dom ska därmed fastställas.

Rättegångskostnader

Eftersom JA förlorat målet ska han som utgångspunkt ersätta statens rättegångskostnader både i tingsrätten och i Arbetsdomstolen. JA har gjort gällande att parterna ska stå för sina respektive rättegångskostnader, eftersom han hade skälig anledning att få tvisten prövad (5 kap. 2 § första stycket arbetstvistlagen). Arbetsdomstolen anser inte att omständigheterna i målet, varken rättsfrågorna eller bevisfrågorna eller den omständigheten att det hållits tilläggsförhör med JA, är sådana att det finns anledning att tillämpa kvittningsbestämmelsen. JA ska därför ersätta statens rättegångskostnader i den mån dessa varit skäligen påkallade för att tillvara statens rätt.

I tingsrätten begärde staten ersättning för rättegångskostnader med 247 500 kr. Arbetsdomstolen anser inte att det finns anledning att ifrågasätta tingsrättens bedömning att detta belopp är skäligt. Tingsrättens dom ska därmed fastställas även i fråga om rättegångskostnader.

Staten har begärt ersättning för ombudsarvode i Arbetsdomstolen med 92 500 kr. Arbetsdomstolen anser att kostnaden är skälig.

DOMSLUT

1. Arbetsdomstolen fastställer tingsrättens dom.
2. Arbetsdomstolen förpliktar JA att ersätta statens rättegångskostnader i Arbetsdomstolen med 92 500 kr avseende ombudsarvode och ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom till dess betalning sker.

Ledamöter: Lars Dirke, Robin Henningson, Anna Varg, David Johnsson,
Johanna von Hellwig, Peter Winstén och Ulrika Boëthius. Enhälligt.

Rättssekreterare: Martina Diab

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avdelning 3

DOM
Meddelad i Stockholm
2025-09-23

Målnummer
T 13037-24

PARTER

Kärande

JA

Ombud: Jur. dr Nils Abrahamsson

Svarande

Hyses- och arrendenämnden i Stockholm genom Arbetsgivarverket,
Mäster Samuelsgatan 60, 9 tr
111 21 Stockholm

Ombud: Carl-Axel Holmberg och Mats Liliequist
Arbetsgivarverket
Mäster Samuelsgatan 60, 9tr
111 21 Stockholm

DOMSLUT

1. Käromålet ogillas.

2. JA ska ersätta Hyres- och arrendenämnden i Stockholm genom Arbetsgivarverket för dess rättegångskostnader med 247 500 kr. JA ska också betala ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från den 23 september 2025 till dess betalning sker.

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

BAKGRUND

Genom beslut av Statens ansvarsnämnd (SAN) den 20 maj 2024 avskedades JA från sin fullmaktsanställning som hyresråd vid Hyresnämnden i Stockholm. Avskedandet föranleddes av att JA den 21 februari 2023 dömts för olaga förföljelse gentemot LE (LE) och för olaga hot och ofredande gentemot KE (KE) till villkorlig dom av Södertörns tingsrätt. Domen fastställdes av Svea hovrätt den 28 november 2023. Efter att Högsta domstolen beslutat att inte meddela prövningstillstånd vann domen laga kraft den 15 april 2024. Parterna har olika uppfattningar om domens riktighet.

Parterna är överens om att lagen (1982:20) om anställningsskydd (LAS) ska tillämpas i målet.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

JA har yrkat att avskedandet av honom ska ogiltigförklaras.

JA har yrkat allmänt skadestånd med 190 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dag för delgivning av stämningsansökan, dvs. den 15 oktober 2024.

JA har vidare yrkat ersättning för sina rättegångskostnader.

JA har yrkat att rättegångskostnaderna ska kvittas för det fall att tingsrätten skulle avslå käromålet, enligt lag (1974:371) om rättegången i arbetstvister.

Staten

Staten har bestritt JA:s yrkanden.

Inget belopp har vitsordats som skäligt.

För det fall domstolen skulle finna att Staten brutit mot LAS och lagen (1994:261) om fullmaktsanställning (LFA) har Staten yrkat att ett allmänt skadestånd ska jämkas till 0 kr eller det belopp domstolen finner skäligt.

Staten har bestritt JA:s yrkande om att rättegångskostnaderna ska kvittas.

Staten har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader.

GRUNDER FÖR TALAN

JA

Ogiltigförklaring av avskedande samt skadestånd

Brottmålsdomen är i avgörande avseenden fel och oriktig. Inget brottsligt har förekommit. Domen har i vart fall inte utgjort laglig grund för avskedande.

De mejl JA skrivit har till övervägande del skrivits under tid då JA varit sjukskriven. Sjukskrivningen och omständigheterna i övrigt utgör sådana personliga omständigheter av betydande tyngd som arbetsgivaren haft att beakta vid avskedandet. Arbetsgivaren har varit ansvarig för situationen på arbetsplatsen, vilken har lett till JA:s sjukskrivning. Hans agerande har därmed helt och hållet varit sammanhängande med situationen på arbetet. Beaktande av dessa omständigheter kan inte leda till slutsatsen att JA är uppenbart olämplig som hyresråd eller att det funnits laga skäl för avskedande.

Yrkandet om kvittning av rättegångskostnader

JA har haft skälig anledning att få tvisten prövad på så sätt att rättegångskostnader ska kvittas vid Statens framgång.

Svaranden

Ogiltigförklaring av avskedandet och skadestånd

Genom att begå de brottsliga gärningarna har JA grovt åsidosatt sina skyldigheter mot arbetsgivaren. JA har åsamkat betydande förtroendeskada för sin egen yrkesutövning och för Hyresnämnden som myndighet. Brotten är så allvarliga att eventuella förmildrande personliga omständigheter inte kan beaktas. Det finns därför laga skäl för avskedande.

Det bestrids att arbetsgivaren har varit skyldig till eller framkallat JA:s handlande.

Yrkandet om kvittning av rättegångskostnader

JA har inte haft skälig anledning att få tvisten prövad.

OMSTÄNDIGHETER

Närmare om JA har begått brotten

JA

Enligt brottmålsdomen skulle JA under den aktuella tidsperioden ha skickat 300 mejl till LE och ungefär 100 mejl till KE. Uppgifterna stämmer inte. Han har under den aktuella perioden skickat drygt 200 mejl till LE och ungefär 85 mejl till KE. Mejlandet har skett intermittent och inte konstant, som domen ger sken av.

Han har inte hotat LE eller KE. Bilden som påstås föreställa en sabel är i själva verket en samlarkniv. Bilden är tagen ur sitt sammanhang. Han skickade bilden i mejl till LE, och med kopia till KE, för att bekräfta att kniven finns. Innebörden av mejlet har missförstått. Det finns vissa mejl och lösryckta meningar som kan ha varit otrevliga, men de har inte varit hotfulla.

JA:s mejl till LE och KE har skett inom ramen för en kommunikation som varit en del av en civilrättslig process. Varken KE eller LE har uttryckt att mejlen var oönskade. Vad de sagt i brottmålsprocessen om mejlen stämmer inte, det är en efterhandskonstruktion. Det stämmer att LE under 2019, innan den påstådda brottsperioden, gjorde en ansökan om kontaktförbud gentemot JA. Det är korrekt att hon under den aktuella perioden inte har svarat på JA:s mejl.

Staten

Uppgifterna i brottmålsdomen stämmer. JA har skickat ett stort antal mejl. Det framgår av gärningsbeskrivningen i domen att uppgifterna om antalet skickade mejl är ungefärliga. Bilden på och mejlet med kniven, liksom övriga mejl, har skickats på så sätt som framgår av domen. JA måste ha förstått att kommunikationen med LE och KE var oönskad.

Närmare om huruvida personliga omständigheter ska beaktas

JA

Under perioden mejlen skrevs var JA sjukskriven på grund av missförhållanden på arbetsplatsen. Under aktuell period tillsattes det bland annat en ny chef, det infördes nya rutiner, chefen spred uppgifter om honom på en konferens och JA hade hög arbetsbelastning. Därutöver uppdagades att det gjorts en anmälan mot JA till Statens ansvarsnämnd som bestod av anonyma uppgifter. Dessa omständigheter ledde

till att JA blev sjukskriven i december 2021. Eftersom han var sjukskriven låg han hemma och läste och skrev mejlen till KE och LE. Han hade inte skrivit mejlen om han inte hade varit sjukskriven. Hans arbetsgivare var ansvarig för förhållandena på arbetsplatsen. Hans agerande har således helt och hållet varit sammanhängande med situationen på arbetsplatsen.

Staten

Omständigheterna som förts fram om missförhållandena på arbetsplatsen tillbakavisas. Arbetsgivaren har inte framkallat och kan inte hållas ansvarig för JA:s agerande vid sidan av arbetet. Det bestrids att det finns ett samband mellan JA:s agerande och förhållandena på arbetsplatsen under senhösten 2021. Det är brottmålsdomen och de i domen beskrivna gärningarna som läggs till grund för avskedandet. Brotten är så pass allvarliga att eventuella förmildrande personliga omständigheter saknar relevans.

UTREDNINGEN

Parterna har åberopat skriftlig bevisning. JA har som bevisning även åberopat uppspelning av de förhör som hölls med LE och KE under huvudförhandlingen i brottmålet i Södertörns tingsrätt.

På JA:s begäran har, utöver partsförhör under sanningsförsäkran med honom själv, hållits vittnesförhör med HJ och MA.

På Statens begäran har hållits vittnesförhör med JR.

DOMSKÄL

Om tingsrättens prövning

Parterna är överens om att 18 § LAS är tillämplig. Enligt 18 § LAS får en arbetstagare avskedas om han eller hon grovt har åsidosatt sina åligganden mot arbetsgivaren. Därmed avses enligt lagens förarbeten sådant avsiktligt eller grovt vårdslöst förfarande som inte rimligen ska behöva tålas i något rättsförhållande.

Eftersom Staten har anfört att JA grovt åsidosatt sina skyldigheter mot arbetsgivaren genom att begå de brottsliga gärningarna ska tingsrätten inledningsvis pröva om han begått brotten. Om tingsrätten i sin prövning kommer fram till att JA gjort sig skyldig till de brott han blivit dömd för, har tingsrätten därefter att ta ställning till om det därmed funnits laga skäl för avskedande. I denna bedömning ska prövas om brotten är sådana att de innebär ett grovt åsidosättande av arbetstagarens åligganden mot arbetsgivaren. Först görs en prövning av om brotten är sådana att de mot bakgrund av de krav som kunde ställas på JA i hans tjänst inte kan accepteras. Om så är fallet ska rätten pröva om det kan finnas anledning att se mindre allvarligt på handlingen vid beaktande av JA:s personliga förhållanden, och avskedandet därför ändå ska ogiltigförklaras.

Har JA gjort sig skyldig till den brottslighet han är dömd för?

Rättsliga utgångspunkter

Det är arbetsgivaren som har bevisbördan för att en arbetstagare har gjort sig skyldig till en sådan handling som utgör laga skäl för avskedande. Frågan om vilken betydelse en allmän domstols brottmålsdom ska tillmätas i en arbetstvist rörande uppsägning eller avskedande på grund av brott har prövats många gånger av Arbetsdomstolen. Arbetsdomstolen har därvid uttalat att beviskravet i fall som i praktiken avser påståenden om brott inte kan sättas lägre än i ett motsvarande brottmål (se till exempel AD 2022 nr 55 med där gjorda hänvisningar). En lagakraftvunnen fällande brottmålsdom, där handlingen som legat till grund för en uppsägning eller ett avskedande redan har prövats

straffrättsligt, har emellertid enligt Arbetsdomstolens fasta praxis tillmätts betydande bevisverkan i den efterföljande arbetsrättsliga tvisten (se till exempel AD 2009 nr 23).

Arbetsgivarens åberopande av brottmålsdomen leder till att bedömningen får inriktas på frågan om det framkommit något i nu aktuell process som medför att brottmålsdomens materiella innehåll och därmed dess bevisverkan måste sättas i fråga. Så är som regel inte fallet om endast samma bevisning som i brottmålsrättegången tas upp. Högsta domstolen har i NJA 1998 s. 148 uttalat att det allmänt torde kunna sägas att arbetstagarens motbevisning måste vara sådan att det framstår som tvivelaktigt om brottmålsdomen är riktig såvitt gäller själva ansvarsfrågan. (Se AD 2020 nr 44.)

Prövning av bevisningen i detta mål

Bevisningen i Södertörns tingsrätts mål bestod enligt domen av förhör med målsägandena LE och KE samt skriftlig bevisning i form av mejl mellan oktober 2020 och januari 2022 samt en tjänsteanteckning upprättad av en polis den 30 april 2019.

Staten har, till styrkande av att JA gjort sig skyldig till brotten, åberopat domarna från Södertörns tingsrätt respektive Svea hovrätt samt beslut om att inte meddela prövningstillstånd från Högsta domstolen. Staten har vidare åberopat förundersökningsprotokollet och härvid, under huvudförhandlingen, visat ett urval av dessa mejl.

JA har, till styrkande av att han inte begått den brottslighet han är dömd för, åberopat viss bevisning och förhållanden som han menar inte tidigare har beaktats. Nedan kommer redogöras för denna och för tingsrättens värdering av denna.

JA har, liksom Staten, åberopat förundersökningsprotokollet och under huvudförhandlingen visat ett urval av mejlen. Han har härvid uppgett att domstolarna har bortsett från kontexten vad gäller mejlen. När han skickade mejlet med kniven till LE och KE skrev han bara att kniven finns. Därefter skickade han meddelanden där det står att det är ett missförstånd och att kniven har med hans intressen att göra. Han skickade korta texter med synliga länkar, till exempel en video på kinesiska pensionärer som gjorde stillsamma rörelser med sabeln. Det var fridfullt. Det framgår inte av förundersökningsprotokollet hur mejlen såg ut när de mottogs av KE och LE. Den s.k. thumbnailen, där man ska se bild på videon, är ersatt med en alfanumerisk kod. Därutöver är antalet mejl fel angivet i domen. I förundersökningsprotokollet framgår det att han skickat 210 mejl, inte 300 såsom det anges i domen.

Tingsrätten gör i fråga om denna bevisning följande bedömning. Av Södertörns tingsrätts dom framgår att de efterföljande mejlen med videolänken med vad JA kallar de kinesiska pensionärerna visades även i brottmålsprocessen, likaså att JA ska ha skrivit ett mejl där han sagt att det var fridfullt. Av Svea hovrätts dom framgår att JA i processen där lyfte i princip samma invändningar som i nu aktuellt mål avseende mejlens utseende och innebörd. Även med beaktande av vad JA nu har lagt fram och berättat beträffande mejlen instämmer tingsrätten i de tidigare bedömningarna att mejlen är mästrande, utgör påtryckningar och är formulerade med hot eller underliggande hot. Mejlen som JA har lagt fram eller hänvisat till utgör således inte sådan bevisning som innebär att de skickats fridfullt på så vis att det finns skäl att ifrågasätta brottmålsdomens riktighet. Av vad som framkommit finns det inte heller skäl att ifrågasätta den materiella riktigheten av Södertörns tingsrätts bedömning av åklagarens påstående om att det skickats ca 300 mejl till LE.

Vidare har JA åberopat handlingar från det hyresrättsliga tvistemål som pågick i Södertörns tingsrätt under 2020 till 2021 i vilket JA väckt talan mot LE för en påstådd hyresskuld. Tingsrätten konstaterar att den

omständighet att parterna hade en tvist under perioden var känd även under brottmålsprocessen. JA ska under brottmålsförhandlingen vid Södertörns tingsrätt ha uppgett i sitt förhör att mejlen under perioden för tvisten syftade till att få till en förlikning. Södertörns tingsrätt har i domskälen i brottmålsdomen även angett att man i mejlen från denna period kan utläsa att de innehåller förlikningsförslag. Uppgifterna om att det förelåg en tvist är alltså inte nya uppgifter i nu aktuellt mål. Vad JA har lagt fram om att handlingarna från tvistemålet bland annat ska visa att LE framförde motkrav mot honom, att han framställde krav för ett par trasiga glasögon som sedan sköts på och att LE vidgått att hon ska betala för dessa glasögon, är ingenting som enligt tingsrätten medför anledning att ifrågasätta brottmålsdomens materiella riktighet. JA har härvid pekat särskilt på ett mejl genom vilket KE den 31 januari 2021 ber JA att inte skicka fler mejl fram till den muntliga förberedelsen den 8 februari 2021 och JA:s svar om att detta ska respekteras. Åberopandet av detta mejl påverkar, trots vad JA har anfört om att mejlet ska ses som ett önskemål om ett kort uppehåll och inte ett tydligt ställningstagande om att han ska sluta höra av sig, inte denna bedömning.

Vidare har JA åberopat material från den s.k. ”slasken”. Härvid har han bland annat pekat på att mejlen som skickades under sommaren och senhösten 2021 handlade om ersättning för ett par glasögon samt att det inte handlade om samma krav som reglerades i tvistemålsdomen, såsom påstås i brottmålsdomen. Härvid kan tingsrätten konstatera att de av JA åberopade mejlen i ”slasken” visserligen innehåller krav på ersättning för glasögon och cykel. Tingsrätten gör dock samma bedömning som ovan avseende dessa mejls påverkan på brottmålsdomens materiella riktighet. Tingsrätten konstaterar vidare att mejlen, utöver nämnda krav, är av liknande karaktär som de som skickades under perioden för tvistemålet och som Södertörns tingsrätt beskrev som mästrande och innehållandes starka påtryckningar. Mejlen bedöms inte ha påverkat utgången i brottmålet till JA:s fördel om de hade åberopats även där.

JA har även åberopat mejl mellan honom och KE. Dessa mejl var inte framlagda i brottmålsprocessen. Det rör sig om ett mejl som JA skickat till KE i början av januari 2018, juli 2018 respektive januari 2019 och som KE har svarat på. JA har anfört att det faktum att KE svarade på hans mejl under denna period motsäger KE påstående i sitt förhör under huvudförhandlingen i Södertörns tingsrätt om att han redan 2017 undanbett JA från att kontakta honom. Tingsrätten anser att dessa mejl, som ligger cirka ett och ett halvt år till tre år innan tiden för vilken JA är dömd för ofredande mot KE, inte hade medfört en annan bedömning än den som Södertörns tingsrätt gjort i fråga om vad JA måste ha förstått angående att hans kontakter var oönskade.

Förutom den nyss genomgångna skriftliga bevisningen har tingsrätten tagit del av uppspelning av KE och LE:s förhör under huvudförhandlingen i brottmålsprocessen i Södertörns tingsrätt. Även om inte allt de uppgett är återgivet ordagrant i brottmålsdomen anser inte tingsrätten att det finns anledning att göra någon annan slutlig bedömning än att förhören ger ett starkt stöd för åtalet och att uppspelningarna inte medför någon anledning att ifrågasätta brottmålsdomens materiella riktighet.

I eget partsförhör har JA berättat utförligt om bland annat relationen med LE och hans livs-, arbets- och boendesituation under åren 2015 till 2022. Han har härvid, liksom i sakframställan, lyft fram att mejlen som brottmålsdomen baserats på, är tagna ur sin kontext. Vissa meddelanden som kan verka otrevliga har varit referenser till musik som de lyssnat på gemensamt. Andra saker, såsom när han pratat om underkastelse och lydnad, har varit baserade på en jargong honom och LE emellan. När han skrev om ”sanningen” åsyftade han att KE hade lämnat handlingar till journalister och att man inte ska prata bakom ryggen på andra. En tredjedel av alla mejl skickade han när han låg hemma sjukskriven. Dessa handlade om musik. Tingsrätten bedömer att inte heller med beaktande av vad JA i denna rättegång berättat om kontexten påverkar vare sig innehållet eller bedömningen

av innehållet i mejlen. Inte heller vad han uppgett i förhör ger alltså anledning att ifrågasätta brottmålsdomens materiella riktighet.

Sammanfattningsvis har det inte framkommit några omständigheter som ger tingsrätten anledning att frånga den bedömning som tingsrätten och hovrätten gjort i brottmålsprocessen. Tingsrätten finner det alltså ställt utom rimligt tvivel att JA gjort sig skyldig till de brott som han dömts för och som legat till grund för hans avskedande.

Har det funnits laga skäl för att avskeda JA?

Rättsliga utgångspunkter

JA är inte ordinarie domare och omfattas därför inte av det särskilda anställningsskydd som annars tillfaller ordinarie domare enligt regeringsformen. Han har dock varit statsanställd. Tidigare gällde särskilda regler för statsanställda i fråga om avskedande. Enligt 1976 års lag om offentlig anställning fick avskedande bl.a. ske om arbetstagaren hade begått brott eller annan grov tjänsteförseelse som visade att han eller hon uppenbarligen var olämplig att inneha sin anställning. Sedan 1 juli 1994 gäller i stället den allmänna bestämmelsen om avskedande i LAS även för offentligt anställda. Följaktligen får enligt 18 § LAS en sådan arbetstagare avskedas om han eller hon grovt har åsidosatt sina åligganden mot arbetsgivaren. Arbetsdomstolen har dock i flera avgöranden uttalat att man beträffande avskedande och uppsägning av offentligt anställda fortfarande bör kunna söka ledning i den praxis som utbildats vid tillämpningen av 1976 års lag om offentlig anställning (se t.ex. AD 1997 nr 13, AD 1997 nr 95 och AD 2009 nr 96 samt jämför prop. 1993/94:65 s. 93). Detta medför bl.a. att det avgörande för bedömningen är om den statsanställda genom brottet har visat sig vara uppenbarligen olämplig att inneha sin anställning.

Vidare ska de särskilda förhållanden som råder inom den offentliga verksamheten beaktas vid tillämpningen, vilket innebär att brottsliga handlingar i större utsträckning än för andra anställda kan leda till att handlingen anses innefatta ett grovt åsidosättande av arbetstagarens åligganden mot arbetsgivaren (AD 1996 nr 78 och AD 2009 nr 96).

Vad gäller domare har Arbetsdomstolen i AD 1989 nr 52 framhållit att en domare måste åtnjuta allmänt förtroende och allmän aktning för att kunna fullgöra sin uppgift samt att särskilt stora krav måste ställas på en domares redbarhet och oförvitlighet. Även om inte JA varit ordinarie domare anser tingsrätten att han såsom hyresråd är sådan domare som omfattas av Arbetsdomstolens uttalande.

Bedömningen i detta fall

De brott som JA har dömts för är av allvarigare karaktär. Södertörns tingsrätt och Svea hovrätt ansåg att straffvärdet motsvarade fyra månaders fängelse, men efter straffmätning dömdes JA till en ren villkorlig dom. Särskilt besvärande för bedömningen om JA kan åtnjuta allmänhetens förtroende och allmän aktning är att brottsligheten, i form av de två ofredandebrotten, varit av upprepande karaktär och inte någon engångsföreteelse. Brotten har vidare riktat sig mot enskilda personer i kränkande syfte. Brotten är alltså sådana som starkt är ägnade att skada det allmänna förtroendet för honom som domare och för hyresnämnden som arbetsgivare. JA har därmed grovt åsidosatt sina åligganden mot sin arbetsgivare genom att begå brotten.

JA har gjort gällande att hans personliga omständigheter ska beaktas. Han har härvid påstått att han från januari 2022, när en del av mejlen skrevs, var sjukskriven. Han har vidare påstått att sjukskrivningen hänförde sig till omständigheter på arbetsplatsen. Till stöd för detta har han bland annat åberopat besöksanteckningar och anteckning om diagnos från sin husläkare. I

denna framgår att JA blivit rekommenderad att söka sig till företagshälsovården. Sjukskrivningen och diagnosen svår stress har även bekräftats av läkaren MA, som hörts på begäran av JA har i sitt partsförhör ingående berättat om upplevda missförhållanden på arbetsplatsen under perioden för brotten. Han har bland annat berättat om att arbetsgivaren gick ut offentligt på en konferens och lyfte fram en tidningsartikel som handlade om att JA skickat en knivbild till LE. Han har även berättat att hans tillstånd av svår stress bland annat uppkom av den SAN-anmälan som arbetsgivaren gjort och som han fick kännedom om i december 2021. Dessa uppgifter får stöd av vad vittnet HJ har uppgett, som varit fackligt förtroendevald för facket i arbetsrelaterade ärenden mellan JA och Hyresnämnden.

Arbetsdomstolen har i bland annat AD 2007 nr 63 angett att det kan finnas anledning att se mindre allvarligt på en handling som framstår som en engångshändelse förorsakad av ett tillfälligt svaghets- eller sjukdomstillstånd eller på en handling som på annat sätt av särskilda skäl ter sig ursäktlig.

Inledningsvis kan härvid konstateras att det inte varit fråga om en engångshändelse. Tingsrätten ifrågasätter inte att JA under sista delen av 2021 och början av 2022, när en del av mejlen skickades, var sjukskriven av stress. Tingsrätten konstaterar dock att brotten inte var betingade av ett sådant sjukdomstillstånd att han knappast kan ha haft kontroll över vad han skrivit. Något sådant tillstånd har inte heller påståtts av JA. Oavsett hur man närmare bedömer frågan om vad hans sjukskrivning berodde på eller huruvida det förelåg missförhållanden på arbetsplatsen, anser tingsrätten vidare att de omständigheter som han har gjort gällande inte på något sätt kan anses ha ett samband med de brottsliga gärningar han begått på så sätt att det skulle anses vara ursäktligt. Alldeles oavsett bedömningen av hans personliga omständigheter har han alltså grovt åsidosatt sina åligganden mot arbetsgivaren och det har funnits laga skäl för avskedande.

Käromålet ska därför ogillas.

Rättegångskostnader

JA har förlorat målet och ska därför enligt huvudregeln i 18 kap. 1 § rättegångsbalken ersätta motparten för dess rättegångskostnader. JA har dock yrkat att tingsrätten enligt 5 kap. 2 § lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister ska förordna att vardera part ska bära sin rättegångskostnad, eftersom han haft skälig anledning att få tvisten prövad.

Bestämmelsen om kvittning av rättegångskostnader kan tillämpas i både tingsrätt och i Arbetsdomstolen. Kvittning kan till exempel ske om båda parter har ett intresse av en auktoritativ tolkning av rättsläget. Bestämmelsen aktualiseras framför allt i mål om tolkning av kollektivavtal (se till exempel AD 2024 nr 53). Möjlighet till kvittning finns också om utgången varit en följd av omständigheter som tidigare varit obekanta för den part som förlorat målet eller om rättsläget varit svårbedömt (se till exempel AD 2010 nr 3). Arbetsdomstolen har i ett förhållandevis stort antal avgöranden funnit att det saknas skäl för kvittning av rättegångskostnader (Se Dalekant och Weihe, lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister, 5 kap. 2 §, Karnov).

Tingsrätten anser att det vare sig har varit fråga om ett mål med behov av en tolkning av rättsläget, ett svårbedömt rättsläge eller att någon annan omständighet varit för handen som skulle innebära skäl att kvitta rättegångskostnaderna.

Av denna anledning ska bestämmelserna om rättegångskostnader enligt 18 kap. rättegångsbalken tillämpas och JA ska således, som tappande part, ersätta Staten för dess rättegångskostnader. Vad Staten har begärt är skäligt. JA ska därför ersätta Staten med 247 500 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (TR-04)

Ett skriftligt överklagande, ställt till Arbetsdomstolen, ska ha inkommit till tingsrätten senast den 14 oktober 2025.

Thomas Wallén

Ulf Walther

Clara Baumann